

Overvåkningsprogrammene 2020 - Sammenstilling av resultater

Overvåkingsprogrammene 2020 - Sammenstilling av resultater

Forfattere

Merete Hofshagen, Berit Heier, Kari Norheim, Gro Johannessen

Forslag til sitering

Hofshagen, Merete, Heier, Berit, Norheim, Kari., Johannessen, Gro.
Overvåkingsprogrammene 2020 - Sammenstilling av resultater .
Overvåkingsprogrammet. Veterinærinstituttet 2021.
© Veterinærinstituttet, kopiering tillatt når kilde gjengis

Kvalitetssikret av

Merete Hofshagen, Avdelingsdirektør - Dyrehelse , dyrevelferd og mattrygghet,
Veterinærinstituttet

Publisert

2021 på www.vetinst.no
ISSN 1890-3290 (elektronisk utgave)
© Veterinærinstituttet [Publiseringsår YYYY]

Oppdragsgiver eller Samarbeidspartner

Mattilsynet

Kolofon

Design omslag: Reine Linjer
Foto forside: Colourbox, Anne-Mette Kirkemo
www.vetinst.no

Innhold

Bakgrunn	3
Fisk	3
Mat og fôr.....	4
Landdyr	5

Bakgrunn

I Norge er det en omfattende aktiv overvåking av dyre- og fiskehelse og fôr- og mattrygghet via ulike overvåkingsprogrammer. Disse programmene gir grunnlag for vurdering av sykdomsforekomst i en populasjon, og de dokumenterer at Norge følger internasjonale forpliktelser. Programmene bidrar til friske dyr, trygg mat og dokumenterer Norges status på disse områdene. Mattilsynet bestemmer hvilke programmer som til enhver tid finansieres. For svært mange av disse programmene er det Veterinærinstituttet som bistår Mattilsynet med planlegging, analyser, bearbeiding av data og rapportering.

Denne korte rapporten presenterer resultater fra de fleste av Mattilsynets overvåkingsprogrammer som Veterinærinstituttet koordinerer. Noen få programmer har så kompliserte resultater at de ikke lar seg presentere i en slik tabell.

Alle programmenes resultater er nærmere beskrevet årsrapporter som finnes på www.vetinst.no.

Fisk

I tillegg til programmene presentert i Tabell 1 ble programmene «Sykdom hos villfisk i ferskvann», «ILA og BKD», «Krepsepest (*Aphanomyces astaci*)», «*Gyrodactylus salaris* i Drammenselva» og «Resistens hos lakselus» også gjennomført i 2020. Disse programmene har resultater som vanskelig kan presenteres i Tabell 1.

Tabell 1. Resultater for 2020 for programmer innen fiskehelse

Kategori	Program	Positive	Analyserte ¹
Laksefisk oppdrett	VHS og IHN ² - laks	0	58 anlegg (294 ind.)
	VHS og IHN - regnbueørret (RØ)	0	23 anlegg (196 ind.)
	VHS og IHN - rensefisk	0	6 anlegg (29 ind.)
	ILA ³ - HPR0 - settefiskanlegg	6 ⁴	42 anlegg
	<i>Gyrodactylus salaris</i> - settefiskanlegg	0	87 anlegg (2 901 ind.)
Laksefisk vill	VHS og IHN - pukkellaks	0	15 ind.
	<i>G. salaris</i> - overvåking elver	0	71 elver (2 375 ind.)
	<i>G. salaris</i> - friskmelding elver	0	5 elver (775 ind.)

¹ Antall oppdrettsanlegg, elver og/eller antall individer (ind.).

² VHS = viral hemoragisk septikemi, IHN = infeksøs hematopoetisk nekrose.

³ ILA = Infeksøs lakseanemi.

⁴ Den patogene varianten av viruset (ISAV HPRdel) ble ikke påvist.

Mat og fôr

I tillegg til programmene presentert i Tabell 2 ble programmene «Fôr til landdyr», «GMO», «Radioaktivitet i næringsmidler», og «Næringsmidler med høy mikrobiologisk risiko» gjennomført i 2020.

Programmet «Næringsmidler med høy mikrobiologisk risiko» inkluderte to delprosjekter; «*Listeria monocytogenes* i spiseferdig mat» og «Patogene *E. coli* i spekepølser». Delprosjektet «*Listeria monocytogenes* i spiseferdig mat» er en del av et flerårig program, og resultatene publiseres når programmet er ferdig. Resultatene fra delprosjektet «Patogene *E. coli* i spekepølser» er publisert i egen rapport (Veterinærinstituttets rapportserie 12 - 2022).

Resultatene fra alle disse programmene er av en slik art at de vanskelig kan presenteres i Tabell 2.

Tabell 2. Resultater for 2020 for programmer innen fôr- og mattrygghet

Kategori	Program	Positive	Analyserte
Storfe	<i>Salmonella</i> - skrottsvabre	0	2 865
Svin	<i>Salmonella</i> - skrottsvabre	1	3 040
Fjørfe	<i>Campylobacter</i> - slaktekyllingflokker	115	1 893
Kjøtt	<i>Salmonella</i> - kjøttskrap	3	2 785

Landdyr

I tillegg til programmene presentert i Tabell 3 ble programmene «NORM-VET» (som omhandler antibiotikaforbruk og antibiotikaresistens), «*Mycoplasma bovis*» og «Villsvin-overvåking» også gjennomført i 2020. Disse programmene har resultater som vanskelig kan presenteres i tabell 3.

Tabell 3. Resultater for 2020 for programmer innen landdyrhelse

Kategori	Program	Positive	Analyserte ¹
Storfe	BVD (bovin virusdiaré) - tankmelk	0	1 169 bes.
	BVD (bovin virusdiaré) - ammekyr	0	1 258 bes.
	EBL (enzootisk bovin leukose) - tankmelk	0	1 169 bes.
	EBL (enzootisk bovin leukose) - ammekyr	0	1 258 bes. (3 709 ind.)
	IBR (infeksiøs bovin rhinotrakeitt) - tankmelk	0	1 169 bes.
	IBR (infeksiøs bovin rhinotrakeitt) - ammekyr	0	1 258 bes. (3 709 ind.)
	<i>Brucella abortus</i>	0	43 bes. (128 ind.)
	Schmallenbergvirus	28	486 bes.
	Blåtungevirus	0	486 bes.
	Tuberkulose	0	2 ind.
	Paratuberkulose	0	189 bes. (941 ind.)
	BSE (bovin spongiform encefalopati)	0	6 691 ind.
	<i>Salmonella</i> - lymfeknuter	3	2 973 ind.
	<i>Brucella melitensis</i>	0	2 927 bes. (8 701 ind.)
Sau	Mædi	0	2 927 bes. (8 701 ind.)
	Fotråte	0	78 bes. (134 ind.) (96 200 dyr insp. ved slakt)
	Skrapesjuka	12	17 809 ind.
	Paratuberkulose	0	64 bes. (558 ind.)
Geit	<i>Brucella melitensis</i>	0	215 bes. (1 498 ind.)
	CAE	0	50 bes. (1 443 ind.)
	Skrapesjuka	0	593 ind.
	Tuberkulose	0	5 ind.
Kameldyr	Paratuberkulose	0	3 bes. (3 ind.)
	AD (Aujeszky's disease)	0	
Svin	TGE (smittsom gastroenteritt)	0	
	PED (porcin epidemisk diaré)	0	
	PRCV (porcint respiratorisk coronavirus)	35 % av bes.	527 bes. (3 851 ind.)
	PRRS (porcint respiratorisk og reprod.syndrom)	0	
	Influenza A (H1N1pdm09 - pandemisk influensa)	24 % av bes.	
	MRSA	0	641 bes.
	<i>Salmonella</i> - besetninger	0	78 bes.
	<i>Salmonella</i> - lymfeknuter	1	3 245 ind.

Kategori	Program	Positive	Analyserte ¹
Fjørfe ²	ILT (infeksiøs laryngotrakeitt) - slaktekylling	0	74 flokker (2 219 ind.)
	ILT (infeksiøs laryngotrakeitt) - verpehøns	0	6 flokker (180 ind.)
	ART (aviær rhinotracheitt)	0	54 flokker (1 619 ind.)
	AI (aviær influensa)	0	197 flokker (2 410 ind.)
	<i>Salmonella</i> - avlsflokker	0	261 flokker
	<i>Salmonella</i> - andre fjørfeflokker	1	5 785 flokker
Vilt	Hjortedyr - CWD (chronic wasting disease)	2	22 528 ind.
	Hjortedyr (inkludert oppdrettshjort) - Tuberkulose	0	0 ind.
	Rev, ulv, mårhund - <i>Echinococcus multilocularis</i>	0	532 rever, 20 ulver
	AI (aviær influensa), ville fugler	47 (4 HPAI)	498 ind.

¹ Antall besetninger (bes.), flokker og/eller antall individer (ind.).

² Programmet vedrørende *Campylobacter* hos slaktekylling er presentert i Tabell 2.

Frisk fisk

Sunne dyr

Trygg mat

Faglig ambisiøs, fremtidsrettet og samspillende - for én helse!

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Ås

Trondheim

Sandnes

Bergen

Harstad

Tromsø

postmottak@vetinst.no
www.vetinst.no